

DROP-OUT

3 juli 1975

Goedenavond, vrienden.

Zoals altijd geldt ook nu, dat wij niet alwetend of onfeilbaar zijn. Bovendien moet u vanavond extra goed nadenken, want het is de vierde vrijdag van de maand en dat betekent, dat u vanavond zelf het onderwerp dient te stellen. Wat is uw keuze?

Reactie: Kunt u iets zeggen over het verschijnsel:

DROP-OUT

Antwoord: Dit is een probleem, waarbij wij dan even stil zullen staan, omdat het in deze tijd nogal vaak voorkomt. Een drop-out is iemand, die het niet meer ziet zitten. Er zouden heel wat meer drop-outs zijn, wanneer niet de meeste mensen zich door de molen van de gewoonten voort laten slepen. Maar wanneer je werkelijk nergens meer heil in ziet, probeer je dan maar buiten de maatschappij om te leven. Ook dit zou denkbaar zijn, wanneer je daarvoor een motief hebt dat mede de gemeenschap of de mensheid kan omvatten. Maar de drop-out interesseert zich voor het lot van gemeenschap en mensen niet meer. Hij vraagt van allen alleen maar dat zij hem met rust laten.

Wat de drop-out daarbij niet begrijpt, is het feit dat hij daarbij zijn contact met de gemeenschap steeds meer verstoort. Zo bezien lijkt het een soort krankzinnige zaak. De drop-out zou maar al te graag door de maatschappij aanvaard worden, maar dan wel volgens zijn eigen visie op zijn eigen belangrijkheid. En die visie is gebaseerd op een eigen droomwereld, maar zeker niet op wat hij in de maatschappij is of zou kunnen zijn. Een drop-out wil natuurlijk ook graag met anderen communiceren. Maar hij wenst in feite van de wereld alleen maar een antwoord op zijn eigen vragen en eisen en is niet bereid tegen vragen e.d. van de gemeenschap enig antwoord te stellen of reacties te aanvaarden, die zijn eigen wijze van leven en denken ook maar enigszins objectiveren.

Daarmee heb ik niet slechts het probleem van de drop-out, maar wel degelijk ook een probleem van de gehele wereld geschetst. Want wanneer je de wereld van de mensen beziet, dan is er zeker veel te vinden, waar je toch wat afwijzend tegenover zou moeten staan. De mens exploiteert de wereld op het ogenblik op een manier, waarvan je kunt zeggen: zolang het goed gaat, gaat het mogelijk nog even. Maar een enkele fout en een groot deel van de wereld wordt onleefbaar. De mensen zijn wel steeds bezig en zouden, ook nu nog, tezamen veel tot stand kunnen brengen. Maar elke groep, elke partij, elk land wil zich vooral en allereerst afzetten tegen anderen, wil eigen belangrijkheid bewijzen en is bereid het leven en geluk van eenieder - behalve mogelijk van eigen groep - daaraan op te offeren.

Zoals de generaal al sprak: Ik ben bereid om de laatste man op te offeren, wanneer ik daarmee de overwinning kan behalen. Maar hij dacht er daarbij niet aan, ook zichzelf of iets van zichzelf op te offeren voor dit doel. Een dergelijke mentaliteit ontmoet je steeds weer onder de mensen. En iemand die in die wereld staat, die wereld die helemaal is ingesteld op consumptie, die zich voortdurend bezighoudt met een welvaartsroes, terwijl er voor het geheel der wereld geen welvaart bestaat, die wereld die zo druk bezig is met dingen, dat er maar weinig aandacht voor mensen kan overblijven, is toch een wereld waarvan eenieder die haar eerlijk beschouwt, misselijk moet worden. O, ik wil niet stellen dat die wereld van u geheel slecht is. Er zijn heel wat goede dingen in te vinden. Maar wanneer ik in uw tijd geboren zou zijn, zou ik naar ik meen toch wel zeer voortdurend en zeer sterk opponeren tegen allerhande verschijnselen en facetten van uw maatschappij.

Wanneer ik zie dat een drop-out wel misselijk wordt, maar dit laatste, een zich wezenlijk verzetten, niet doet, zo lijkt mij dat hij daarmee het laatste houvast heeft opgegeven die een mens op de wereld nog heeft: zichzelf. Zolang je nog kunt zeggen: Ik met mijn mening, mijn werken, kan toch wezenlijk iets betekenen, dan kun je nog wel contacten vinden, is er voor jou nog altijd wel weer een weg te vinden, waardoor je jezelf enigszins waar kunt maken en zo je bestaan kunt aanvaarden. Maar wanneer je van die wereld gaat eisen, dat zij jou aanvaardt, zoals je in eigen ogen bent en verder niets; wanneer je van die wereld vergt, dat ze jou zal zien als de held die je in jezelf vermoedt, zonder dat je ooit een heldendaad hebt gepleegd, jou beschouwt als een wijze, ofschoon je steeds weer kakelt als een kip zonder kop enz. zal die wereld reageren met een: je bent niets waard. Waarop zo iemand dan reageert: indien je mij niet wilt aanvaarden, zoals ik mijzelf zie, deugen jullie niet. Ik moet jullie niet meer. Ik ga mijn eigen weg, laat mij maar dromen.

Maar dan ben je zo ontzettend alleen. O, naar buiten toe maak je mogelijk nog wat contacten, speelt soms een spelletje mee, speelt alternatiepje in seks, sociale wetenschappen of wat dan ook. Maar nergens vind je de bevestiging van hetgeen jij denkt, wat omtrent jou en de wereld volgens jou waar zou moeten zijn. Het is er eenvoudig niet. Daarom wijdt je je steeds meer aan je dromen en wordt al het andere voor jou steeds minder belangrijk. Goed, soms rook je een stickie en lijkt de wereld even wat beter te zijn, of je spuit, spuit jezelf langzaam dood in de hoop dat die roze gloed van aanvaarding eens blijvend voor jou zal kunnen bestaan. Of je bent misselijk van jezelf en weet niet meer, waar met jezelf te blijven, zodat je gaat liggen slapen en elk ogenblik, dat je wakker bent, vervloekt.

Wat een probleem is van uw wereld en niet alleen een probleem voor de drop-out zonder meer. Ergens is het naar ik meen zelfs ook een geestelijk probleem, waaraan ik eveneens enkele woorden wil wijden. Wij zijn allen deel van één groot geheel. Dat hebt u al duizend keer gehoord en u zult het heus nog wel eens meer horen. Daarbij is het zeker niet zo, dat je daardoor je broeders hoeder bent in de zin, waarin bv. een deel van de christelijke wereld dit tracht te interpreteren: een betuttelende benadering van de medemens onder het mom van een "doe nu maar alles, wat vader zegt en alles komt in orde". Een dergelijk paternalisme is zeker niet Jezus' bedoeling geweest, niet Gods bedoeling ook. Maar wel wil men met deze woorden duidelijk maken: Je medemens is je gelijke en daarom belangrijker dan al het andere in het leven. De naaste is ook belangrijker dan goede zaken, een grote auto, het halen van een trein en een tram.

Zeker, zo denken de mensen van heden er niet over, maar daarom is het door mij gestelde niet minder waar. Want in elke mens leeft dezelfde kracht, hetzelfde licht, hetzelfde verlangen ook naar een volmaaktheid, die ergens in je schuil schijnt te gaan. Van dit alles kun je je niet zomaar even losmaken. De mens droomt zijn dromen, ook in de gemeenschap, mogelijk droomt hij van een kleuren-tv, een exotische sportauto, of een tweede huisje ergens op 't platteland, dat, vermomd als boerderij en vol van gebreken, voor velen in de droom toch tot een soort onmisbaar renommé-stuk is geworden. De doorsneemens droomt van rijkdommen, mogelijkheden. De drop-out droomt er gemeenlijk alleen maar van zichzelf te kunnen zijn, ook zoals hij zichzelf ziet in zijn dromen. Hij droomt er van tegen anderen met succes te kunnen praten en door eenieder begrepen en gerespecteerd te worden.

Want drop-outs zijn mensen, net als u. Mensen, die alleen anders reageren. O, ik zie het al: wanneer ik spreek over drop-outs, dan denkt u alleen aan al die jongelui. Maar waarom denkt u dan niet even ook aan de vele ouden van dagen, die, netjes in gestichten en tehuizen ondergebracht, gevangenen zijn geworden van de willekeur van welmenende anderen die hen vertellen, of zij al dan niet tv mogen hebben, hoe laat zij thuis dienen te zijn, welke radioprogramma's zij wel of niet mogen horen, wat en hoe laat zij moeten eten en wanneer zij naar bed moeten. Ook onder hen zijn vele drop-outs. Maar zij demonstreren het niet zo kenbaar. Zij demonstreren niet meer, zij maken geen vertoon. Maar ook zij trekken zich steeds meer terug van de wereld in een droomleven, slapen liever dan dat zij wakker zijn, worden contactarm enz.

Ook deze mensen zouden nog een actief deel willen zijn van de gemeenschap. Ook zij willen dat er iemand naar hen luistert en hun beeld van eigen kunnen en belangrijkheid aanvaardt. Ook zij zouden deel willen zijn van een actieve gemeenschap, waaruit steeds meer licht wordt geboren en waaruit denkbeelden zich ontwikkelen tot er iets concreets wordt uitgedrukt van hetgeen wij allen tezamen zijn en doen als mensen, of mogelijk zelfs als mensen en geesten. Vele ouderen zijn eveneens drop-outs in een gemeenschap die hen alle zorg wil geven, maar geen zelfstandigheid, een wereld, die hen mogelijk wel laat spreken, maar niet werkelijk wil luisteren "omdat die oudjes toch niet meer weten, wat goed voor hen is".

Vooraf jongeren lopen aan de problemen van de ouderen gemakkelijk voorbij en menen: zij hebben goed te eten, hebben een dak boven hun hoofd, een dokter en een zuster die voor hun gezondheid zorgen, zelfs mensen die met hen ouderdomsgymnastiek komen doen enz. Wat willen zij dan nog meer? Zoals de wat ouderen heel vaak reageren op het wanhopige protest van jongeren tegen de wereld, waarin zij moeten leven met een: laat ze toch gaan werken, de luie donders, laten zij iets nuttigs doen in plaats van een zich steeds maar weer en, god betert het, zelfs op onze kosten bezig te houden met alternatieve dingen. Als ze menen voor niets anders geschikt te zijn, kunnen zij nog altijd de straten gaan vegen en zo de plaats innemen van de een of andere importarbeider. Maar de drop-outs onder de jongeren zijn voor velen een werkelijk doorn in het oog. Want jongeren zouden toch maatschappelijk productief moeten zijn, nietwaar, bij moeten dragen tot de welvaart. Dat zij hun tijd willen verdoen met nietsdoen en dromen is onaanvaardbaar.

Daarom geeft men dit verschijnsel bij jongeren veel meer aandacht dan bij de andere leeftijdsgroepen. Men beseft gewoonweg niet, dat er ook drop-outs achter lessenaars zitten en vol routine de hele dag alleen maar precies volgens de voorschriften werken, onopvallende mensen zonder initiatief, die men dan wel gemakkelijk en aanvaardbaar vindt, ook al tonen zij geen eigen initiatieven. Wie beseft dat ook in die mensen met hun werk en z.g. fatsoenlijk gezin vaak sprake is van een voortdurende wanhoop, van een knagende honger naar iets anders? Zolang men maar voortgaat in de algemeen aanvaarde sleurgang zal er niemand zijn die zich druk over je maakt. Zelfs al zou men kunnen, dan nog zou men niet willen beseffen, dat ook hier mensen zijn die innerlijk bijna dood zijn, die niet meer weten hoe te leven en niet durven sterven. Toch zijn ook dergelijke mensen drop-outs, die ondergaan in eenzaamheid, omdat wij allen niet beseffen hoezeer wij tezamen één geheel vormen.

Wij maken ons op aarde altijd weer druk over de stoffelijke kant van de dingen. Maar heeft niet elke mens een gemoedsleven, dat niet alleen van uiterlijke en stoffelijke zaken afhankelijk is? Is er niet in elke mens ergens iets, wat hunkert naar dingen die uitgaan boven het zuiver materiële? Kent niet elke mens niet innerlijk een soort honger, die je ook niet kunt verdrinken in een krat bier, die je niet weg kunt spuiten of roken? Een honger die je zelfs met de beste promoties en hoogste tantièmes niet kunt wegdrukken? Leeft niet ergens in elke mens in een verborgen plaats een honger naar een stoffelijk niet uit te drukken volmaaktheid? Want wij allen zijn deel van een volmaaktheid, weet u? Ook al zijn wijzelf niet volmaakt. Wij zijn deel van iets, dat wij niet kunnen omschrijven, maar soms aanvoelen. Dan dromen wij er van allen tezamen te zijn, vredig en gelukkig, mensen mogelijk, die staan op een barre wereld in een barre nacht, waarin wolken voorbij de maan jagen. Mensen die samen zijn, mogelijk onder een boom, waarin enkele lichten branden, een klank, een lied, een melodie, waardoor allen kunnen beseffen: Ik ben niet alleen, wij zijn hier allen tezamen. Mensen die zo beseffen: wij hebben vrede. Er is geen reden meer om ons voor anderen te vermommen. Wij behoeven geen comedy meer te spelen. Het gaat er nu niet meer om wie dit is en wie dat. Wij zijn er gewoon, allen bij elkaar en rond ons, in ons is vrede.

Het wonderlijke is dat, wanneer mensen dit innerlijk bereiken, er in hen veel meer aan mogelijkheden ontwaakt dan in de stoffelijke maatschappij ooit beseft wordt. O, zeker, wanneer er tekenen van kenbaar zouden worden, spreekt de gemeenschap over paranormale begaafdheid of over goddelijke inspiraties, de inwerkingen van de H. Geest en andere dingen. Men gebruikt alle bijnamen die de mensen hebben uitgevonden om weg te kunnen verklaren dat zij in wezen tekortschieten, wanneer dergelijke krachten en in voor hen nog niet bestaan.

Want als wij samen zijn, dan is er een soort gloed, een soort warmte en maakt het eigenlijk niet eens zoveel uit, of je arm of rijk bent, lang leeft of kort leeft. Dan ben je diep in jezelf tevreden en gelukkig. Dan voel je de dingen aan, dan spreekt de natuur tot je, lees je a.h.w. de gedachten van medemensen en schijnt het wel, dat de omstandigheden zich steeds weer een beetje voegen naar de behoefte, naar alles, wat voor jou belangrijk en noodzakelijk is. Dan ben je één met het geheel, heb je een onzichtbare wereld bij je stoffelijk kenbare getrokken, zonder conflict, maar heel gewoon: in een meer bewust beleven van zowel het stoffelijk als alles wat daar niet onmiddellijk kenbaar in en rondzweeft.

Ik zei het u al: wij zijn allen één geheel. Wij allen tezamen horen thuis in het onbekende, dat wij, God, eeuwigheid, het oneindige, of de kosmos noemen. Want namen hebben wij daarvoor genoeg, alleen ons begrip faalt hier. Wij zijn één en de kracht waaruit wij leven is één en dezelfde kracht. Alle werkingen die rond ons bestaan, kunnen wij herleiden tot dezelfde verschijnselen, die ons 'zijn' veroorzaken. Wij gehoorzamen aan wetten die, wanneer wij dezen goed bezien, evengoed in de materie bestaan als in de geest en in onze geest spelen zich processen af die steeds weer vergelijkbaar zijn met datgene wat ook stoffelijk op aarde gebeurt. Ja, wanneer bij ons zich een denkbeeld vormt, kristalliseert dan niet de essentie van het geheel van ons weten en denken in één bewuste erkenning, zoals uit een perfect verzadigde solutie een kristal zich vormt in een chemisch proces?

Wij zijn werkelijk deel van een geheel, weet u. Wij kunnen dit niet erkennen. Wij kunnen kennelijk ook niet aanvaarden, dat anderen anders zijn dan wij, zeker, wanneer wij mensen zijn en soms zelfs nog wanneer wij geest zijn. Dan zeggen wij: dit past niet, dat hoort niet. Dat is voor mij verbonden en dus verboden voor elke mens. Wij zeggen niet, dat wij allen tezamen, zoals wij zijn, een geheel vormen, een mozaïek waarin elk stuk verschillend is en toch juist daardoor de gehele voorstelling juist is. Wij pleiten voor normalisering, voor gelijkvormigheid, voor gelijkheid. Soms gaat het ons daarbij om bezit. Dan noemt men dit wel socialisme. Soms zoekt men het meer in een geestelijk bereik en noemt men het eerder wijsbegeerte.

In die wereld waarin eenieder droomt van een eenheid en niemand bereid is zijn eigen illusies op te geven om waarlijk tot die eenheid te kunnen behoren, bestaan dan de mensen die zich in het geheel zoals het nu is niet thuis gevoelen. Dat zijn mensen die volgens hun eigen willen wensen te leven, mensen die tot de anderen zeggen: Jullie met al je bezittingen en eigendommen interesseren mij niet. Ik neem alles, wat ik nodig heb. Soms doet een mens dit enkele malen. Dan komt hij in een gevangenis of inrichting en later mogelijk krijgt hij tbs. En dan moet hij maar zien hoe hij het verder redt. O, de mensen menen het goed. Wanneer je gevangen zit, komen de dominee, de pastoor, de gevangenenbezoeker. En wanneer je weer vrij bent, zijn er mensen die toezicht op je willen houden en je voortdurend beleren hoe je het beter kunt doen. O, mogelijk doen zij dit alles perfect en zeker menen zij het goed. Maar hoevelen van hen beseffen dat je mogelijk vanuit jouw standpunt ook wel eens gelijk kunt hebben? Hoevelen willen aanvaarden dat het beeld dat jij van jezelf hebt, ook wel eens waarheid zou kunnen bevatten? Hoevelen willen, zelfs in hun pogingen om je te helpen, aanvaarden dat niet alleen hun stellingen en illusies het enig ware hoeven te zijn?

Drop-out. Slachtoffer van een systeem, vermalen tussen de molenstenen van het idealisme en de wonderlijke moraliteit, die politieke systemen en dergelijke monsters pleegt te baren bij de vleet. Daar sta je dan: helemaal alleen. De wereld wil je wel helpen, maar je bent bang voor die wereld en zelfs voor die hulp. Want wanneer je die hulp aanvaardt, erken je ongelijk, erken je, dat jij nu niets of niet veel waard bent. Neen, hulp? Zolang je met een listige methode een ander kunt bewegen om je te helpen, wetende dat je vals speelt, is het goed, dan kun je veel aanvaarden. Maar geen werkelijke hulp. Je kunt niet zeggen: ik ben machteloos en hulpeloos, want dan moet je afstand doen van je dromen, je illusies, je ik-beeld, van dat wat je ziet als je uniek bestaan. Drop-out.

Maar heeft de mens die de maatschappij verwerpt, dan ongelijk? Een saillante vraag. Heeft hij ongelijk? Eigenlijk niet.

Ga maar eens kijken op uw straten die vol liggen met vuil, nalatig neergegoot, stinkende naar benzinewalm, volgestouwd met al dan niet gebutst blik, waarin mensen die haast hebben, altijd weer haast hebben, soms zelfs wanneer zij geen werkelijk doel kennen. Kijk naar alle mensen die zo gejaagd zijn dat zij vergeten te leven en naar de winkels die zo verleidelijk volgestouwd worden met allerhande artikelen, die je niet werkelijk nodig hebt, maar die je begeerten prikkelen. Kijk naar een wereld waarin zelfs het geld geen werkelijke waarde meer schijnt te bezitten, dit ruilmiddel van eens, dat langzaam maar zeker tot een mensenmanipulatiemiddel is geworden. Kijk naar de wereld die steeds weer predikt over vrede en broederschap onder de mensen en de verplichting elk deel van de wereld te beschermen tegen elk ander deel van de wereld, maar gelijktijdig de meest verschrikkelijke wapens maakt, van atoombommen en bacteriologische wapens, tot methoden om het weer te beheersen, of de gehele plantengroei teniet te doen in grote gebieden.

Kijk eens goed naar die wereld en vraag je af of een drop-out nu werkelijk helemaal ongelijk heeft. O, ik weet het wel: hij heeft natuurlijk ongelijk, want hij maakt zichzelf ongelukkig en niemand beter. U hebt wel gelijk. U hebt gelijk, de drop-out doet niets creatiefs in de maatschappij, hij doet zo mogelijk geheel niets. Zijn enig scheppend vermogen wordt geabsorbeerd door de figuur die hij zichzelf aanmeet. Maar heeft hij nu werkelijk helemaal ongelijk? Is het andere, het algemeen aanvaarde dan zoveel beter dan deze vorm van wanhoop? Ik geloof niet dat je kunt zeggen dat de wereld werkelijk zo ideaal is, dat eenieder haar zonder voorbehoud dient te aanvaarden en zich moet storten in deze gereguleerde mierenhoop vol waanzin.

Ik geloof werkelijk dat dit niet kan worden geëist. Maar de drop-out is alleen onbenaderbaar geworden voor anderen. Zelfs onder zijns gelijken is hij alleen. Hij kan niet eens zeggen hoe wanhopig hij is en zelfs indien hij kans zou zien dit te zeggen, is er niemand die naar hem luistert. Want dan halen de anderen de schouders op en zeggen: Maar pak dan eens een keer iets aan, man. Probeer eens iets anders te doen. Kom meisje, houd je toch wat meer aan de regels, houd wat meer rekening met je medemensen..... Beklaag je toch niet zo, doe liever eens wat. Zo spreekt men, want niemand luistert werkelijk naar de wanhoop van anderen in uw wereld. Wanhoop is uit de mode, wanhoop is niet in, wanhoop hoort niet thuis in de welvaartsstaat. Wanhoop is iets, wat alleen in een ver land mag bestaan, wanneer er tenminste dan meteen een actie voor gevoerd kan worden, die gelijktijdig een hoop verblinding inhoudt t.a.v. de werkelijkheid van je eigen bestaan en je eigen wijze van leven.

Drop-outs? Dat is de wanhoop van iemand die zijn plaats niet kan vinden in dat wat er is, en die geen wereld kan vinden waarin hij een plaats zou willen hebben, ofschoon hij altijd weer droomt van werelden, waarin hijzelf het belangrijkste zal zijn. Een drop-out, dat is een mens die het geestelijk contact verliest met de mensheid en die daardoor het geestelijk contact met zoveel andere dingen gaat verwerpen. Het is een mens die elke keer weer zijn dwaallicht meent te zien, iets wat schijnt te bevestigen, wat hij wil zijn, iets dat hem gelijk zal geven tegenover de gehele wereld. Waarop hij toch steeds weer ontdekken moet dat dit niet waarlijk bestaat, dat hij ook in andere voorstellingen niet meer is dan ieder ander.

Dat is de drop-out, een probleem van uw tijd. Maar niet alleen een probleem van uw tijd. Houdt mij mijn volgende opmerkingen ten goede. Maar altijd weer, wanneer een maatschappij een zekere mate van decadentie bereikt, zijn er ook drop-outs geweest, ook in Griekenland, in Egypte, in Rome. Zelfs in de tijd van het British Imperium waren er drop-outs mensen, die niet meer konden, die het niet meer wisten, die het niet meer hadden. Wat alleen maar bewijst dat deze mensheid, deze wereld, deze maatschappelijke vormen voortdurend nog falen omdat zij niet beseffen dat elke mens waard is om gehoord te worden, zelfs al vertelt hij de grootste nonsens. Het betekent dat ook nu de mens nog niet beseft, dat werkelijke welvaart bv. alleen maar kan bestaan wanneer welbehagen mogelijk is voor de mens. Het betekent, dat de mensen nog steeds niet begrepen hebben dat je, als mens, aansprakelijkheid draagt tegenover je medemensen, niet als een anonieme groep, maar als afzonderlijke persoonlijkheden.

Daarom kunnen wij zeggen dat de drop-out niet alleen zelf schuldig is of ziek is, zo zelf de problemen en conflicten veroorzakende, waaraan hij ten onder dreigt te gaan. Daarom kunnen wij dan ook zeggen, dat hij zeker niet geheel ongelijk heeft, wanneer hij de wereld, zoals die nu is verwerpt, deze wereld die hem uitkotst. Want de wereld schijnt niet rijp genoeg te zijn om terug te grijpen op het hoogste geestelijke goed, dat er in ons leeft. De kracht van onze ziel, de vervlechting van onze geest, de eenheid, waarin wij het verschil kunnen verdragen, dat uiterlijk bestaat tussen mens en mens, tussen wezen en wezen en desondanks kunnen beseffen, dat wij gelijk, één en tezamen zijn. Eerst wanneer de mensheid begrijpt dat een menselijke samenleving een vorm van symbiose is, dus van onderlinge afhankelijkheid van de meest verschillende vormen van leven, denken, uiten en uiting, zal de drop-out niet meer bestaan, omdat er dan een plaats is voor eenieder.

Dit is dan mijn beschouwing over dit door u gestelde onderwerp, mogelijk wat kort, maar daarom niet minder waar en uit het hart gesproken. Ik heb getracht dit probleem zo eerlijk mogelijk te belichten. Indien u commentaar hebt, dan vertelt u dit nu maar.

Vraag: Bent u van mening dat een drop-out normaal is?

Antwoord: Een gevaarlijke vraag. Want wat is normaal? Normaal is bij mensen datgene wat voor het grootste deel, het gemiddelde, geldt als gewoon in gedrag en uiting. Maar zie je naar beweegredenen, dan betekent dit, gezien vanuit de geest, dat meer dan de helft van de nu op aarde levende mensen in wezen abnormaal zijn. Ik meen dat je een grote fout maakt, wanneer je je normen in dergelijke zaken stelt aan de hand van de gebruiken van de mensen en niet aan de hand van de inhoud van de mensen. Toch is juist de uiterlijkheid de basis van alle normeringen, die op aarde worden gebruikt. Men probeert overal vast te leggen, wat iemand moet zijn en geeft hem niet de kans allereerst zichzelf te zijn en zo een plaats te vinden, waarop hij gelukkig kan worden door zijn samenwerking met anderen. Ik dacht dat dit de grootste fout is. Volgens uw opvattingen is een drop-out ongetwijfeld niet normaal. U kunt ook niet anders doen dan stellen dat zo iemand natuurlijk niet normaal kan zijn.

Reactie: Het is een afwijking.....

Antwoord: Een mooie uitdrukking en ongetwijfeld betekent een dergelijk gedrag een afwijking van datgene, wat voor anderen het gemakkelijkste is.

Vraag: Wat betekent het leven van een drop-out voor de ontwikkeling van deze mens zelf?

Antwoord: Dat is moeilijk in algemene termen te stellen. Want elke drop-out heeft zijn eigen problemen en voor eenieder onder hen bestaan er andere oorzaken voor hun wijze van leven. De een loopt weg, omdat hij tegen gezag in verzet komt en vindt toch geen mogelijkheid zonder gezag te leven, de ander ziet geen uitweg meer in zijn stoffelijke situatie en een derde vlucht misschien weg uit de werkelijkheid, omdat hij teleurgesteld is in het leven. Vroeger gingen dergelijke mensen vaak in een klooster en golden dan wel als normaal en soms zelfs als heilig, want zij baden - zo dacht men - de gehele dag tot God en werkten voor de kerk. Nu zijn dergelijke figuren voor de wereld opeens abnormaal, omdat zij zich terugtrekken in het gezicht van de gehele wereld en zonder uiterlijke schijn van - zij het hoger doelbewustheid en bestreving.

Wanneer je hun betekenis zoekt, dan meen ik in de eerste plaats, dat het veelvuldig voorkomen van dergelijke afwijkingen van de norm een maanteken is voor de gemeenschap, waarin zij leven. Het zal de gemeenschap, zoals deze nu is, natuurlijk niet kunnen redden. Maar het zal wel veel mensen uit die gemeenschap duidelijk maken, wat er aan de hand is. Dezen krijgen hierdoor de mogelijkheid zichzelf alsnog te redden. Dit is reeds een belangrijke functie voor de drop-out, die op diens geestelijke mogelijkheden en ontwikkelingen zeker van invloed zal zijn.

U kent mogelijk het verhaal van de dag voor de uitbarsting in Herculaneum. Voor de asregen kwam, die door een samenloop van ongunstige omstandigheden de ondergang van deze plaats en het naburige Pompeï ten gevolge zou hebben, kwamen er twee mensen die men als abnormaal beschouwde. Zij waren verzorgers van dieren. Dezen zeiden tot anderen: laat ons de stad verlaten want er dreigt onheil. En zij verlieten inderdaad de stad.

De meeste mensen, die hun waarschuwing hoorden of hun aftocht zagen, vonden dit natuurlijk onzin. Weggaan op een feestdag, wanneer er gratis voedsel en spelen zouden zijn, beschouwde men toch zeker als een zeer wonderlijk gedrag. Toch zijn er mensen die naar deze beiden geluisterd hebben en als gevolg daarvan hun leven konden redden. Want attent gemaakt door het gedrag van die gekken op sommige verschijnselen, verlieten meerderen ondanks alles de stad, uitgelachen door hun medeburgers. Maar hun leven hebben zij zo gered en mogelijk zelfs een deel van hun bezit.

Deze z.g. gekken doen mij ergens denken aan de drop-outs. Zij zijn een waarschuwing, een teken, dat het verkeerd gaat. Zij maken duidelijk, dat men in de mensheid deze ontwikkelingen niet meer voort kan zetten, zonder alle menselijkheid te verliezen. Indien meerdere mensen dit zo gaan beseffen, heeft het bestaan van de drop-out voor het geheel ongetwijfeld grote betekenis. Maar voor zichzelf? Voor zich zal een dergelijke mens veel vechten en lijden. Hij zal in een voortdurende onzekerheid verkeren en toch niet kunnen vermijden dat hij, ondanks zijn dromen, zo nu en dan beslissingen zal moeten nemen. Het is volgens mij een lijdensweg, een soort kruisweg.

Niet voor eenieder zal dit geheel gelden. Maar toch weten wij dat een dergelijke martelgang, hoe onaanvaardbaar die ook moge schijnen, soms wonderlijke gevolgen heeft. Jezus, de opstandeling, Jezus, het gevaar voor gevestigde instanties als de tempel, werd veroordeeld en gekruisigd. Ook Hij moest een martelgang doormaken. Maar al werd Hij gemarteld, bespuwd, uitgescholden en betreurd tegelijk, al stierf Hij, toch is Hij herrezen. Toen bleek dat Hij het Licht was. Het Licht van deze wereld, zo zegt men nu wel eens.

Kijk ook eens naar het Egyptische dodenboek. Door hoeveel verschrikkingen vecht je je niet heen op weg naar de rechters. Hoe vaak word je op die weg ook niet geconfronteerd met jezelf, met je onvolmaaktheden, ondanks alle magische riten. Maar uiteindelijk staat de ziel voor de rechter en indien de schaal naar het goede doorslaat, nadat Maat de veer der genade daarin werpt, zo ben je opeens zo groot als je rechters. Ik meen, dat wij niet in de plaats kunnen treden van de hemelkoningin Maat en zelf een veer van genade in de weegschaal mogen werpen. Maar ik ben ervan overtuigd dat er een grote macht is, die dit wel doet. Wanneer wij dan de geestelijke ontwikkeling van een drop-out bezien na afloop van diens bestaan, zullen wij volgens mij constateren dat velen van hen even groot of zelfs groter zijn in de geest dan hun rechters van eens.

Dit is mijn overtuiging. Is dit u voldoende?

Vraag: Wat is uw mening omtrent onze wereld? Slecht? Goed? Gemiddeld?

Antwoord: Ik ben te dom om te weten wat kosmisch gezien slecht of goed is. Daarom kan ik niet anders doen dan stellen dat uw wereld waarschijnlijk wel gemiddeld zal zijn. Maar ik meen, dat deze wereld sterk lijdt onder een mateloze zelfoverschatting van het wezen, dat zich mens noemt. Ik ben bang dat de mensheid ten ondergaat aan zijn illusies omtrent hetgeen je als mens kunt doen of moet doen. Ik vrees, dat de mens zijn eigen belangrijkheid zozeer heeft overschat, dat hij nu niet meer beseft dat hij alleen kan leven als deel van een gehele wereld met alle leven daarop.

Ik zie hoe de mensen met al hun heerlijke zekerheden komen aandragen, die veelal hoofdzakelijk drogredenen en illusies omvatten. De een kent de enige waarheid, de tweede kent het enig juiste politieke systeem en de derde heeft het enig juiste inzicht in sociale ontwikkelingen, de volgende is de enige - volgens zich - die de economische verhoudingen juist beseft en verdient naar eigen inzicht door zijn wijze van zakendoen de gehele wereld te beheersen. Weer anderen zijn militair genoeg ingesteld om te weten, dat je je wil door kunt zetten wanneer je maar de juiste strategie gebruikt en offers genoeg van anderen weet te vergen.

Hoe kan een wereld veronderstellen, dat zij rijper en wijzer dan vroeger is geworden, wanneer zij nog mensen voortbrengt als Hitler, Churchill, Eisenhower, Chroesjtsjov, Stalin, Mao, Kennedy, Nixon, Ford e.v.a.?

Kijk naar al die mensen met hun eenzijdigheden, met hun gevoelens, dat zij de wereld wel eens even op poten zullen zetten en alle anderen mogen verachten. Realiseer u, dat Churchill wel aan de goede kant stond volgens u, maar dat hij in zijn wijze van oorlog voeren en regeren even monomaan reageerde als Hitler bij de tegenpartij. Churchill die een goede oorlogsleider was, maar niet beseffen kon, dat hij nooit de redder van de democratie in vreedstijd zou kunnen zijn, omdat hij geen democraat was. Kijk naar de mensen die op dit ogenblik trachten nog steeds de gunsten te winnen van een man als bv. Idi Amin Dada, zo vraag ik mij af, wat voor een krankzinnig spel er gespeeld wordt op uw wereld. Is dat rijpheid?

Volgens mij is uw wereld zeker nog niet geestelijk, of zelfs maar stoffelijk tot rijpheid gekomen. Ik meen dat uw wereld nog niet toegekomen is aan menselijke volwassenheid, zover het de mensheid betreft. Denk ik over dit alles na, dan stel ik, mij het stoffelijke bestaan herinnerende: Wij allen hebben in onze puberteitsjaren, dames zo goed als heren, dwaasheden begaan. Wij hebben gegiecheld wanneer het juist was om niet te lachen, anderen uitgedaagd wanneer het juist was geweest ons verstand te gebruiken en eigen gaven niet te overschatten. Wij hebben gedaan, of wij groot waren en alles wisten, terwijl wij alleen alles in het honderd lieten lopen. Dat doet de mensheid van heden ook. Maar zoals u hier zit, toont u toch wel degelijk steeds weer tekenen van geestelijke volwassenheid. En dat geeft mij hoop t.a.v. het verdere lot van mensheid en wereld.

Indien u mij dus mijn oordeel vraagt over uw wereld van heden, zo stel ik: Uw wereld staat op een punt waarop men zal moeten beslissen, of de mensheid in een half dierlijke puberteit verder naar de ondergang wil streven dan wel tot een geestelijke rijpheid wil proberen te komen, zodat zij een innerlijke volwassenheid bereikt en de mensheid eindelijk waarlijk mens kan worden. Dit is geen scherp oordeel, geloof mij. Het is alleen het weergeven van mijn mening. En ik meen inderdaad, dat de mensheid een punt bereikt heeft, waarop steeds meer mensen volwassen gaan worden en ook geestelijk steeds meer bewust zullen gaan worden. Ik meen, dat daardoor ook steeds meer mensen hun leven in toenemende mate zullen gaan baseren op innerlijke waarden en innerlijke waarheden, die voor de mensheid belangrijker zullen blijken te zijn dan al het uiterlijke.

Ik geloof dat uw wereld een periode ziet aanbreken, waarin de mens niet meer kan volstaan met alleen maar naar anderen te kijken, dat mensen niet meer zullen zeggen, dat zij willen gaan gelijken op een ander, zoals velen eens wilden gelijken op bv. Marilyn Monroe of Adolphe Menjou - wat mogelijk voor de ouderen van u nog iets zegt - maar er zullen sindsdien wel nieuwe sterren gerezen zijn die velen proberen na te bootsen. Ik meen, dat de mens steeds meer zal beseffen, dat hij zichzelf moet zijn. Wanneer het op uw wereld zover komt, dat de mens zichzelf durft beschouwen zonder uitvluchten en vooroordeel, zichzelf durft kennen voor wat hij is en durft leven voor wat hij beseft te zijn, dan zal die wereld rijper worden. Ik meen, dat dit in uw dagen in toenemende mate bij steeds meer mensen het geval zal zijn. Daarom zie ik het niet als een hopeloze opdracht voor u mensen, om ook op aarde rijper te worden.

Ik geloof, dat zeer veel Licht, kracht en mogelijkheid in de mensen van heden schuilgaan en heb het gevoel, dat dezen ook steeds meer tot uiting zullen gaan komen. Maar ik besef ook, dat zeer vele mensen voor de veranderingen, die dit in het menselijke gedrag zal gaan betekenen, bang zijn. Juist dezen zijn volgens mij degenen die alles veroordelen, wat anders is, de drop-outs, zij het medelijdend een schop achternageven en, zich steeds weer beroepende op de juiste leer van Marx, Mao, Jezus of iemand anders, steeds weer proberen zich los te maken van hun menselijke plicht medemens te zijn voor anderen en als mens zichzelf te zien als gelijke van alle anderen. Het zijn deze mensen die de vernieuwingen en veranderingen, die een hoger menselijke bewustwording met zich brengt, afwijzen en weigeren om, zoals waarlijk menszijn vergt, het beste van hun zijn en kunnen te schenken aan de gemeenschap en niet zo duur mogelijk te verkopen. Want de bewuste zal leren dat je je moet schenken aan de gehele mensheid met alles wat je kunt en bent, om zo het mogelijk te maken, dat steeds meer mensen geluk en vrede leren kennen, dit in plaats van een voortdurende strijd, verdwazing en een toenemende gejaagdheid die uiteindelijk tot niets voeren. Dit is mijn mening. Indien u het daarmee niet eens bent, is dit uw recht, hoezeer mij dit ook zou spijten.

Vraag: Meent u dan werkelijk, dat materialisme, rationalisme en dergelijke dingen die nu toch hoogtij vieren, werkelijk omgezet zullen worden in een doorbraak van naastenliefde? Ik zie daar maar heel weinig van. Ik hoop dat uw optimisme gerechtvaardigd is, maar zie de wereld toch als een duistere zaak, ook de ontwikkeling daarvan op middellange termijn.

Antwoord: Ik heb natuurlijk een nadeel: ik zit buiten uw menselijke tijd en vandaar zal ik waarschijnlijk meestal doen, zoals Rome, en denken in lange termijnen en niet in perioden van slechts enkele jaren. Maar u ziet het zo duister. Kijk nu eens goed naar het rationalisme van deze dagen. De ratio wordt nog wel openlijk aanbeden, maar zij prostitueert zich toch steeds meer met velerlei mystiek, waar of niet? Zelfs de wetenschap doet in deze dagen vaak denken aan een soort praktisch gerichte mystiek en bepaalde vormen van materialistische mystiek worden in uw dagen tot wetenschap verheven. Denk eens aan sociologie om een enkel voorbeeld te geven. Er is dus reeds nu een menging aanwezig tussen ratio en meer emotionele of geestelijke zaken. Ook het materialisme wordt steeds meer door innerlijke drangverschijnselen in ontwikkeling en uiting bepaald.

U twijfelt aan een doorbraak in de richting van de naastenliefde? Kijk dan eens hoeveel mensen in deze dagen bezig zijn iets voor anderen te doen, zonder daardoor zelf wijzer of er beter van te worden. Ook al noemen zij dit geen naastenliefde. Hoeveel mensen gaan er op het ogenblik niet op uit om hun medemensen te helpen. Ik denk hierbij zo goed aan de jongelui, die ouden van dagen eens een keer gaan helpen, als aan die man, die in een wijkkantoor zit en grote stommiteiten uit kan halen in naam van de jeugd en de buurtbewoners volgens de z.g. redelijke mensen, maar die dat dan toch wel doet met inzet van al zijn tijd, geheel zijn wezen en voor alles wat hij doet, maar heel weinig terugkrijgt, zelfs aan erkenning. Ik denk aan mensen, die als zendelingen uitgaan, als aan de mensen die alleen maar hun leven wijden aan het helpen of mogelijk redden van medemensen, zij het uitgaande van een religie dan wel uitgaande van een sociale instelling of filosofie.

Wanneer ik zoveel mensen zie, die niet aan zichzelf denken bij alles wat zij doen, maar voornamelijk aan anderen, dan ben ik niet bereid als uw, inderdaad wat rationalistische en materialistisch ingestelde wereld, niet bereid een oordeel te spreken alleen aan de hand van de resultaten die je ziet. Voor mij telt de zelfopoffering van die mensen, die voor anderen proberen te leven, vaak veel meer dan hetgeen zij doen en bereiken.

Mogelijk lijkt u dit vreemd. Maar aan de andere kant: wanneer wij een doorbraak willen zoeken in de richting van de naastenliefde, dienen wij ons ook de vraag te stellen, of het niet beter is uit edele motieven fouten te maken, dan vanuit zeer zelfzuchtige en lage motieven dingen te doen die volgens de schijn van het ogenblik juist en goed zijn? Zo bezien is er wel degelijk leven in de wereld. Er zijn heel wat mensen die trachten het goede tot stand te brengen. Zij halen soms grote stommiteiten uit, dat geef ik u graag toe. Maar zij proberen wat te bereiken en offeren hun zekerheden, hun vrijheid, hun leven, ja, soms zelfs dat wat de wereld hun geluk en bezit noemt, op aan hetgeen zij voor anderen nastreven. Wanneer je de wereld zo eens bezieet, kun je dan nog geheel pessimistisch blijven denken? Moet je dan zeggen: daar deze proef niet is geslaagd, ook al zijn wij mogelijk op het goede pad, is ons experiment dus waardeloos?

Ik meen, dat mijn optimisme, dat pas op langere tijd zichzelf als juist zal kunnen bewijzen - dat geef ik toe - terecht is, omdat ik reeds in uw dagen een verandering van mentaliteit en leven zie, die langzaam maar zeker volgens mij uit zal moeten lopen op een krachtmeting tussen zelfzucht en naastenliefde. Ik ben er ook van overtuigd dat bij een dergelijke confrontatie de zelfzucht zichzelf verraden zal en daardoor uiteindelijk zal moeten verliezen. Want de zelfzucht denkt alleen aan zichzelf en doet alles voor zichzelf, terwijl de naastenliefde niet de mens doet denken aan zichzelf en hem zo bereid ziet tot het brengen van offers, ook op die ogenblikken dat de offers zwaar vallen, nadere mogelijkheden voor de mens bestaan, maar gelijktijdig die offers beslissend kunnen zijn voor alle verdere ontwikkelingen.

Om het in een gelijkenis te zeggen:

Toen de Nederlandse vloot voor Duinkerken lag om de kapers daar uit te dagen, zonden de kapers een korvet, dat onder witte vlag kwam mededelen, dat men wel bereid was het uit te vechten, maar gebrek had aan kogels en kruit. Waarop de Nederlandse vloot, bemand met echte jongens van Jan de Witt, onmiddellijk ging tellen wat men over meende te hebben aan kruit en kogels, om vervolgens die partij duur te verkopen aan de kapers. Maar door gebrek aan kruit en kogels hebben de Nederlanders de kapers niet beslissend kunnen verslaan, ook al boekten zij een overwinning, door de vijand op de vlucht te drijven. Maar een jaar later was de overlast van de kapers van Duinkerken zo groot, dat ook de Engelsen ingrepen. Daar het toen niet om handel ging, maar om het naakte leven, hebben die Engelsen - en niet de Nederlanders, zoals geschiedschrijvers u mogelijk wijs willen maken - de kapers van Duinkerken werkelijk overwonnen.

In uw wereld is de situatie volgens mij vergelijkbaar: wanneer de tegenpartij iets nodig heeft, is iedereen op aanvraag wel bereid hem iets te leveren, maar het gaat er uiteindelijk alleen maar om die tegenpartij daarmee zo snel mogelijk uit te kunnen buiten en uiteindelijk te kunnen overwinnen. Neem een groot deel van de z.g. ontwikkelingshulp. Deze komt vaak in feite neer op het leveren van kanonnen en kruit aan de tegenpartij in de hoop, dat hij bereid zal zijn slag te leveren, dit alles in de zekerheid dat je hem economisch kunt kraken, wanneer je dit maar wilt. Er zijn echter steeds meer mensen die menen dat winnen, kruit leveren e.d. niet zo belangrijk zijn. Zij zoeken het eerder in een andere strategie van leven. Zeker, die mensen worden vaak door anderen verraders genoemd, omdat zij zaken bekend maken die men liever geheim wilde houden enzovoorts.

Ik weet zelfs niet, of je hen geheel zonder veroordeling kunt beschouwen. Ik denk daarbij aan de zaak van Klaus Fuchs. De man was een spion, pleegde verraad, maar daarbij ging het wel degelijk ook om een ideaal en er werden vele risico's door hem genomen, die door geen enkele betaling te vergoeden zouden zijn. Volgens mij werkte de man niet voor een land of partij alleen, maar wel degelijk ook, omdat hij meende zo de vrede in de wereld te bevorderen. Ik zou meer van dergelijke gevallen kunnen noemen.

Het is natuurlijk gemakkelijk op anderen te schelden. Neem bv. de CIA: zij hebben moordaanslagen voorbereid en andere onaangename dingen gedaan. Toch blijft de vraag of deze mensen die dit deden en wisten, dat het resultaat henzelf niet of nauwelijks ten goede zou komen - het tegendeel was waarschijnlijker - uit de eenzijdigheid van hun denken ook niet vaak onzelfzuchtig hebben gehandeld voor dat, wat volgens hen de enige mogelijkheid was vrede op aarde te handhaven. O, er zijn natuurlijk handige jongens geweest, die die neiging tot zelfopoffering bij anderen geëxploiteerd hebben, die vind je overal en niet alleen bij de CIA, maar evenzeer bij de BVD, ministeries enz. Profiteurs zijn er overal wel te vinden. Maar zelfs in dergelijke, door velen afgekeurde instellingen treffen wij idealisten aan, die niet vechten voor winst, maar om de wereld beter te maken.

Zolang er nog mensen op aarde zijn die hun medemensen willen helpen en bereid zijn daarvoor zo nodig alles te wagen en alles te offeren, hoe dan ook en ongeacht de eenzijdigheid van hun standpunt, zo acht ik uw wereld nog niet hopeloos en heb ik het gevoel dat juist die mensen op den duur wel moeten gaan inzien, dat hun wijze van handelen en denken onvolledig is, dat er nieuwe generaties zullen komen, die beseffen dat het streven op zich juist is, maar dat het niet meer een streven mag zijn ten voordele van een enkele staat, een enkel geloof, of een enkele partij, maar dient gericht te worden op het geheel van de mensheid.

Zelfs nu reeds zie ik een dergelijk besef steeds vaker ontstaan. Waarom zou ik dan niet optimistisch zijn, zelfs wanneer u in deze tijd alleen de uiterlijkheden ziende, nog niet in een verbetering kunt geloven?. O, sommige mensen zullen nog wel eens proberen een wereldoorlog te veroorzaken. De tijd dat een dergelijke poging verwacht kan worden, ligt hoogstens enkele tientallen jaren van dit moment verwijderd. Maar ik voorzie ook, dat er dan zeer veel mensen zullen zijn die zeggen: daaraan doen wij niet meer mee. Wat men dan een schande, een verraad tegen de natie, de democratie e.d. kan noemen. Maar een wereldoorlog toejuichen zou verraad zijn tegen het geheel van de mensheid en dat voelen steeds meer mensen aan.

Ik meen, dat deze mensen, geforceerd door de omstandigheden, in hun verzet tegen de ondergang van de mensheid tot het brengen van zo grote offers bereid zullen zijn, dat de mensheid door hun streven en offers gered zal worden.

Want deze mensen zullen m.i. de andere mensen duidelijk maken dat vrede het enige is wat er werkelijk voor de mensheid aankomt. Denk niet dat enkelingen tegen de grote machten tot weinig in staat zijn. Wanneer u zich realiseert, hoe weinige mensen met een zeer zwakke bewapening in Vietnam het op konden nemen tegen de grootmachten van de wereld met hun perfect bewapende legers, dan zult u beseffen dat mensen die offers willen en durven brengen, soms zeer veel tot stand kunnen brengen tegen elke redelijke verwachting in. Ik ben ervan overtuigd dat, indien voldoende mensen tot elke prijs vrede op aarde verlangen, zij in staat zullen zijn die vrede desnoods tegen alle grote machten van de wereld in af te dwingen.

Kijk eens, hoe in steeds meer kerken en genootschappen steeds meer leiders, waaronder hoge prelaten, leidende theologen, zoeken naar de mens, de weg voor de mens om God te vinden, te beleven, Gods kracht te ervaren, zelfs indien zij daardoor hun positie en leefwijze in gevaar moeten brengen, kun je dan nog onbeperkt pessimistisch zijn? Want ook deze mensen, strevende op hun wijze, stellen steeds weer hun carrière in de waagschaal, nemen steeds weer genoegen met veel minder dan zij bij volgzzaamheid zouden kunnen bereiken en verkrijgen. Dit, omdat zij zoeken naar een nieuwe weg voor de mensheid. Moet ik dan pessimistisch denken over het lot en de ontwikkeling van uw wereld? Moet ik dan zeggen, dat ik rationalisme en materialisme in hun huidige vorm niet zie als een voorbijgaand verschijnsel, maar als een dodelijke kwaal? Daartoe ben ik niet bereid.

Ik geloof in de mensheid, zoals alle werkelijke meesters die toch veel meer waren en weten dan ik, vertrouwen hebben en hadden in de mensheid. Zelfs Jezus maakt ons duidelijk, dat een deel van het zaad op de weg zal vallen, een deel verder op rotsige bodem zal vallen, maar dat een deel ook een rijke oogst zal brengen. Er zal een nieuw Licht zijn op deze wereld, er zal een nieuwe Kracht zijn op deze wereld, er zal een vorm van zelferkenning ontstaan, die gelijktijdig een bewuste godserkenning inhoudt.

Dit alles ziende zeg ik u mensen, ik ben het niet zo heel erg eens met jullie wereld van heden. Ik vind zeker niet alles, wat ik op jullie wereld zie, mooi. Maar ik geloof in jullie, mensen. Ik geloof dat er achter deze schijn van duister reeds licht is. Ik geloof, dat deze schijnbaar diepste duisternis van materialisme in feite alleen maar de valse duisternis is, die valt in de nacht kort voor het ogenblik, dat het licht van de zon de hemel gaat kleuren. Ik geloof, neen, ik zie, dat het Licht deze wereld dichter is genaderd, dan een redelijk mens zich voor kan stellen en meen te weten, dat de Krachten van het Licht reeds zo dicht bij de wereld staan, dat zij eerder kenbaar zullen worden, dan zelfs de meest gelovige mens durft dromen.

Dit zijn de redenen voor mijn optimisme. U hoeft dit alles niet met mij eens te zijn. Eenieder heeft recht op een eigen mening, eigen inzichten. In uw vraag meende ik echter de drang te bespeuren mijn optimisme te verantwoorden. Ik hoop, dit hiermee op een voor u begrijpelijke wijze gedaan te hebben.

Vraag: U zegt nu te geloven in het goede van de mensheid. Toen u leefde op aarde, had u toen een dergelijk geloof?

Antwoord: Brr. Dat is een gewetensvraag. Om eerlijk te zijn, bezag ik - tijdens mijn laatste verblijf op aarde - de mensheid als een wonderlijk ras, dat verdeeld was in de rijke stinkers die daardoor aanvaardbaar waren, de gewone stinkers, waaraan je beter voorbij kon gaan en de arme stinkerds, waar je op trapte. Mijn geloof in de mensheid en het goede in de mens was dus niet bepaald groot. Mijn geloof in God was op een wonderlijke, orthodoxe wijze, groter dan het nu is. Want nu geloof ik in God als een zijnde toestand, toen geloofde ik in een god die als toeziende rechter voortdurend zich bezighield met de mensheid en zo nu en dan met een slag van zijn hamer de onjuist handelende mens vermorzelde. En dat zie ik niet meer. Vergeet echter niet, dat leven in de geest een verder leven betekent. En alleen een dwaas blijft bij een eenmaal gevormde mening, terwijl hij rond zich voortdurend daarmee strijdige feiten moet constateren.

Ik heb geleerd zelfs om in de mensheid te vertrouwen, die ik tijdens mijn verblijf op aarde als onbetrouwbaar in elk opzicht heb beschouwd.

Vraag: U zegt, dat in deze tijd meer mensen bewust worden. Speelt het Aquariustijdperk hierbij een rol?

Antwoord: Het z.g. Aquariustijdperk is een fluctuatie in een slingerlijn van de menselijke ontwikkeling, waarbij nu eens een hoogtepunt van materiële ontwikkeling, dan weer een hoogtepunt van geestelijk magische ontwikkeling wordt bereikt. Men is nu op een punt in de historie gekomen, waarop een verdere materiële ontwikkeling niet goed meer mogelijk is zonder het menszijn te verliezen. Dit betekent dat steeds meer de mensheid op zal gaan klimmen naar meer geestelijke ontwikkelingen en mogelijk zal trachten een magische vervanging te vinden voor zuiver materiële benadering van het leven. Daarnaast betekent een reeks van nu optredende kosmische invloeden ook een verruiming van opvattingen en een toename ook van verdraagzaamheid bij steeds meer mensen.

Tot mijn spijt moet ik hier mijn bijdrage beëindigen. Ik hoop, uitgaande van een schijnbaar pessimistisch onderwerp, toch duidelijk gemaakt te hebben dat de wereld nog niet verloren is en dat zelfs een toestand van werkelijke vrede op aarde voor steeds meer mensen werkelijk benaderbaar wordt.

Ik dank u voor uw aandacht.

(Aanmerkelijk bekort)

VERNIEUWING

Goedenavond, vrienden.

Waarover moet ik spreken?

Reactie: Vernieuwing?

Antwoord: U laat het kennelijk verder aan mij over, hoe dit te benaderen. Luister dan:

Wanneer men bezig is met geestelijke zaken, doet men dit volgens mij meestal veel te zwaarwichtig. Er zijn mensen die alleen als zij het woord 'geestelijk' maar horen, een zo lang gezicht trekken, dat zij gelijktijdig met hun kin het vuil op de vloer bij kunnen vegen. Maar ik geloof niet, dat geestelijk besef en religie gelegen kunnen zijn in lange gezichten, zwarte kousen en dergelijke zaken. Ik meen dat het gehele geestelijke leven en alles wat je daarvoor en daarmee doet, geboren moet worden uit vreugde.

Op het ogenblik dat een mens geen vreugde meer durft scheppen in zijn leven, alleen omdat hij bezig is met geestelijke waarden, kan hij beter meteen naar onze kant komen. Geestelijk gezien is het eerste wat je nodig hebt om geestelijk verder te kunnen komen, innerlijk licht. En wanneer je het licht in jezelf erkent, kun je volgens mij alleen nog maar vrolijk en blij zijn, wat er ook gebeurt. Mijn eerste voorstel tot vernieuwing: alle plechtigheid bij geestelijk streven dient te vervallen. Juist door onze blijheid in het leven zal het geestelijk waardevolle voor ons meer bereikbaar worden.

Willen wij het denken vernieuwen, geestelijk en anderszins, dan moeten wij bovendien bereid zijn bij het begin te beginnen. Het is bv. voor ons niet belangrijk te weten, wie en wat God werkelijk is. Wij zijn toch niet dicht genoeg genaderd tot hem om daarvan enig nut te hebben. Voorlopig is het voldoende, wanneer je weet dat hij bestaat. Weet je dergelijke zaken niet, zijn zij vaag in je begrip, aanvaard die vaagheid dan voorlopig maar. Want die dingen liggen nog zover weg van onze mogelijkheden en besef. Laten wij ons eerst eens bezighouden met die zaken, die wij wel kunnen begrijpen en waar wij wat meer kunnen doen.

Mijn visie van geestelijke vernieuwing: aan de hand van het kleine in je leven beseffen, dat de hemel ook nu en hier bestaat. Je bent er mogelijk nog niet in, maar wanneer je er iets van aantreft in je eigen wereld, doe je vanzelf je best wel. Geestelijke vernieuwing is: leven in het kleine en zo het grote beleven. Niet proberen een heel strand te krijgen, maar zelf korreltje na korreltje bijeen willen dragen. En vooral niet te veel praten. Want er zijn mensen die zoveel praten over naastenliefde, dat zij niet eens zien dat er iemand naast hen staat die hen hard nodig heeft..... Trouwens, daar lijkt mij enige vernieuwing ook wel noodzakelijk: spreek niet over deze dingen: kijk naar je medemensen, help iedereen, die je helpen kunt en je doet al heel veel.

Geestelijke wijsheid en geestelijke kracht zijn ook al zo iets. Het klinkt veel mooier natuurlijk, wanneer je iemand plechtig vraagt: Geloof je, dat God u kan genezen? Maar het haalt vaak veel meer uit, wanneer je iemand even laat merken: hé, joh, je bent niet alleen. Geef zo iemand dan maar dat beetje kracht dat je hebt, en wanneer je in God gelooft, bid je eenvoudig, dat deze je wat meer kracht zal geven, zodat de ander uit zijn ellende komt.

Geestelijke vernieuwing is voor mij werkelijk: teruggaan naar het begin. Dat is waar ook, jullie gaan in een bepaald opzicht al de goede kant uit. Ik heb tenminste gehoord dat jullie een naaktstrand hebben gekregen, dus het wordt al wat meer paradijselijk. Maar het werkelijk paradijselijke ligt uiteindelijk niet zozeer in het weglaten van alle bekleding. Het ligt eerder in het feit, dat wij gewoon naakt durven zijn. En dat wil niet bepaald zeggen dat je in je blootje moet gaan staan, maar wel, dat het niet meer nodig is voor je om een masker op te zetten, of allerhande gewichtige redenen aan te voeren voor alles wat je doet, maar dat je gewoonweg jezelf durft zijn.

Dus loop maar weer door de wereld en geef de dingen namen. Dat heeft Adam ook eens gedaan. Wees alleen wat voorzichtig met de appels, maar voor de rest: begin opnieuw en tracht in alles iets te vinden, waardoor het betekenis voor je heeft. Want dat is de essentie van het naamgeven. Wanneer je werkelijk in alle kleine dingen opnieuw zin en betekenis weet te vinden, dan ben ik ervan overtuigd, dat je ook weer kunt wandelen met God. Maar wie eerst met God wil wandelen, voor hij aan iets anders begint, die kan vrees ik, lang wachten. Want dan is Hij er wel, maar je ziet Hem niet.

Iemand heeft eens de vraag aan een wijze gesteld: wat is wijsheid? De man was werkelijk wijs, wat zelden voorkomt, omdat de meeste z.g. wijzen vooral eigenwijs zijn. Hij gaf ten antwoord: wijsheid is het besef voor de eenvoud van de dingen. Volgens mij is dat de vernieuwing die wij van node hebben: terug naar de eenvoud en het besef daarvan. Wanneer je alleen maar eens luistert naar de taal die sommigen uitslaan, besef je al, hoe noodzakelijk dat is. Want die kletsen dan: "De perifere problematiek in de regio brengt ons tot de conclusie, dat wij de interconstipatie van de perpendiculaire idiotie der ambtenarij moeten ombuigen tot een positief gerichte sociaal en economische injectie voor de bouwwereld". Wanneer je zo iets zegt, heb je de kans dat 9 van de 10 dat nog ernstig nemen ook. Want over het algemeen vinden de mensen alles wijs en goed, wat zij niet begrijpen, waarmee zij bewijzen, hoe stom zij zijn.

Spreek eenvoudig en verstaanbaar, wat mede bedoeld is voor sommige van mijn broeders in de geest, die de zaak ook wel eens moeilijker maken dan volgens mij nodig is. En voor de rest: wanneer je iets gelooft, probeer niet duidelijk te maken, waarom je dit wel gelooft, maar doe er wat mee en stel desnoods je geloof op de proef. Dan kom je verder.

Wat een grote vernieuwing zou kunnen betekenen: mensen die niet meer leven op gezag van anderen, maar eenvoudig leven, wat zij aan besef en kracht in zichzelf vinden. En zeg niet dat je meer krachten van node hebt. Leer eerst je eigen krachten maar eens gebruiken, voor je meer wilt hebben. Want wie te snel te veel krachten krijgt, maakt alleen maar brokken. Wees jezelf en werk met de krachten die je hebt, daar heb je voorlopig al heel wat mee te stellen, geloof mij.

En nog een vernieuwing: neem jezelf en het leven niet zo ernstig. Durf lachen om jezelf en het gehele leven. Misschien zijn er niet zoveel goede moppen op het ogenblik. Maar zijn er dan werkelijk geen andere dingen om over te lachen? Kijk eens naar jezelf. Kijk naar de mensen, naar de dingen rond je, lees eens krantenkoppen. Even spieken. Ja, ik weet er al een: Minister haalt de verontreinigingswet door de kamer. Dan denk je toch: dat zal me een rommel geweest zijn, nietwaar? Heus, er is genoeg te lachen in het leven, wanneer je maar kijkt. Wees blij, probeer op elk ogenblik dat je kunt die vrolijkheid te vinden, de vreugde te beleven en oog te hebben voor het belachelijke van deze toch wel erg relatieve wereld, waarin objectieve waarden schijnbaar niet meer mogen bestaan.

Zeg dan tot jezelf: wanneer ik zelf zo ben en die wereld is ook al niet veel beter, begin ik maar aan die kleine dingen waarmee ik tenminste nog iets redelijks tot stand kan brengen. Ik maak vandaag een enkele mens een beetje gelukkiger en geef een enkele mens een klein beetje van mijn kracht, zodat die even wat blijer leeft. Meer wil ik niet. Ik maak het leven, waar ik maar kan en voor wie ik maar kan, een klein beetje aangenamer, een klein beetje prettiger. Maak je niet druk en geef een ander de kans zichzelf eens te zijn en zijn zin eens te doen zonder protesten en erger. Zo vind je de grotere waarheid, schep je iets meer Licht en vreugde in de wereld. En wanneer je dat doet, heb je voor jezelf en mogelijk voor een deel van de wereld al een vernieuwing van mogelijkheden en waarden bereikt, waarvan je de omvang niet eens meer kunt overzien.

En wees niet zo bang voor de waarheid. U mag lachen, kunt vrolijk zijn, vriendelijk zijn tegen anderen en hen eens laten voelen dat zij er ook bij horen. Laat anderen voelen dat zij er voor jou ook bij behoren, maak van mensen je medemensen in plaats van vreemden, die je voor de voeten lopen. Dan vernieuw je werkelijk iets in de wereld en in jezelf en kom je tot een bewustzijn, dat opgebouwd is uit kleine dingen, maar toch reeds een deel van de oneindigheid weerkaatst.

Goedenavond.

(Sterk bekort)

d.d. 27 juni 1975